

HIỆN TƯỢNG VIÊM NỔI LÊN LÀ ĐÍCH PHẢI GIẢI QUYẾT NHẪM DỰ PHÒNG BỆNH TIM MẠCH

Pharmaceutical Journal, 2009, 282: 365

Đàm Trung Bảo dịch

Trên tạp chí The Lancet (Lancet 2009; 373: 1175-82) đã công bố một công trình nghiên cứu có kết luận là: sự giảm nồng độ Protein C hoạt động có tính nhạy cảm cao (high sensitivity C – reactive protein hay hs CRP) là chất chỉ điểm có liên quan đến sự thành công của liệu pháp statin. Chất này cũng là chất chỉ điểm sinh học (biomarker) của hiện tượng viêm.

Khi phân tích chi tiết hơn các dữ liệu thu được từ công trình nghiên cứu JUPITER (2008), sau một thời gian theo dõi nhiều nhất là 5 năm, các nhà nghiên cứu nhận thấy là những bệnh nhân khi kết thúc nghiên cứu mà có giá trị của hs CRP trong máu thấp hơn 2 mg/l sau khi dùng liệu pháp rosuvastatin, thì tỷ lệ các biến cố về tim mạch sẽ giảm xuống thấp hơn tỷ lệ này ở nhóm placebo. Cụ thể, tỷ lệ các biến cố về tim mạch ở nhóm placebo là cao hơn 7% tỷ lệ này ở nhóm bệnh nhân điều trị mà nồng độ lipoprotein tỷ trọng thấp LDL – C hạ xuống thấp hơn 1,8 mmol/l.

Tỷ lệ các biến cố về tim mạch lại thấp hơn nữa đối với những bệnh nhân đồng thời có giảm LDL – C xuống thấp hơn 1,8 mmol/l và hs CRP xuống thấp hơn 2mg/l. Khi đó tỷ lệ các biến cố tim mạch giảm được 65%. Nếu LDL – C giảm xuống dưới 1,8 mmol/l và hs CRP xuống dưới 1 mg/l thì tỷ lệ các biến cố về tim mạch giảm tới 79%.

Hướng dẫn điều trị bằng liệu pháp statin hiện nay nhấn mạnh yêu cầu cần hạ thấp nồng độ LDL – cholesterol để cải thiện hiệu quả điều trị lâm sàng ở mức tối đa. Nhưng các nhà nghiên cứu tuyên bố là qua công trình này, thì sự giảm nồng độ hs CRP sau khi dùng liệu pháp statin mới mang lại sự cải thiện hiệu quả lâm sàng rõ rệt, và... “công trình nghiên cứu trên của chúng tôi... cho thấy một cách nhất quán là loại statin có hiệu quả càng cao thì tác dụng chống viêm của nó càng mạnh”. Các nhà nghiên cứu đưa ra nhận xét như vậy.

Trong một bài bình luận kèm theo bài công bố công trình này, Jean – Pierre – Despres thuộc viện nghiên cứu tim – phổi ở Quebec (Canada) đã phát biểu: “những phát hiện trong công trình nghiên cứu này góp thêm một bằng chứng là hiện tượng viêm là một trong những nguyên nhân của bệnh tim mạch và gợi lên ý nghĩ là viêm có thể trở thành một cái đích nữa cần nhắm vào đó trong chăm sóc sức khỏe ban đầu, phòng bệnh tim mạch. Tuy nhiên, ông ta cũng cảnh báo là không được đem áp dụng ngay tức thì những phát hiện này vào thực tế lâm sàng mà chưa cân nhắc cẩn thận những hệ quả có thể xảy ra, nhưng các nhà nghiên cứu cần đưa ngay những kết quả này hướng vào việc ứng dụng trong bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Một cách sống ít hoạt động, tình trạng sức khỏe kém... [và] hút thuốc lá là những dấu hiệu báo trước là có tăng nồng độ CRP. Mặc dù các statin có khả năng làm giảm mạnh LDL cholesterol, và từ đó làm giảm nguy cơ bệnh tim mạch, nhưng các phát hiện ở công trình nghiên cứu Jupiter sẽ mở ra khả năng tìm tòi những cách dùng loại thuốc này được hiệu quả hơn. Những kết quả của công trình nghiên cứu này còn nói lên là cần có một cách đánh giá nguy cơ mắc bệnh tim mạch ở mỗi người tốt hơn và ông ta nhấn mạnh “trước khi đưa ra khuyến nghị điều trị lâu dài với rosuvastatin cho hàng triệu người chưa thể hiện triệu chứng bệnh, thì ta cần nhớ rằng hiện nay ta vẫn chưa có những dữ liệu về tính an toàn của thuốc này khi dùng lâu dài.